

«КЕЛІСІЛДІ»

Қазақстан Республикасы
Әділет министрлігі
2023 жылғы « 22 » ақпан

«БЕКІТІЛДІ»
Республикалық заң консультанттары
алқасының басқармасы
2023 жылғы « 30 » наурыз, № 1 хаттама

Заң консультанттарымен заң көмегін көрсету СТАНДАРТТАРЫ

1. Жалпы ережелер

1.1. Заң консультанттарының заң көмегін көрсету стандарттары (бұдан әрі – Стандарттар) «Өзін-өзі реттеу туралы», «Адвокаттық қызмет және заң көмегі туралы» Қазақстан Республикасының Заңдарына сәйкес әзірленген. Стандарттар заң көмегін көрсетудің бірыңғай талаптарын қамтиды және оның сапасын қамтамасыз етуге бағытталған.

1.2. Заң көмегін көрсету мынадай қағидаттарға негізделеді:

- заң үстемдігі;
- заң көмегін көрсететін тұлғалардың тәуелсіздігі;
- клиенттің құқықтары мен бостандықтарын құрметтеу және қорғау;
- клиенттің мүддесінде заң көмегін ұсыну;
- кәсіптік құпияны сақтау;
- кәсіптік және әдептік мінез-құлық нормаларын сақтау;
- заң көмегін көрсету шектері мен шараларын айқындау еркіндігі;
- заң көмегін көрсету стандарттарын сақтау;
- сотқа, сот ісін жүргізу қағидаларына және кәсіп бойынша әріптестерге құрмет;
- заң көмегінің қолжетімділігі.

1.3. Заң көмегін көрсету кезінде клиенттің ар-намысын қорлайтын немесе қадір-қасиетін кемітетін, оның жеке өмірінің қолсұғылмаушылығына қол сұғатын, оның жеке және отбасылық құпиясын, жеке салымдар мен жинақ ақшалардың, хат жазысудың, телефон арқылы сөйлесулердің, пошталық, телеграфтық және өзге де хабарлардың құпиясын бұзатын әрекеттерге тыйым салынады.

1.4. Заң консультанты өзінің құқықтарын жүзеге асыру және кәсіптік міндеттерін орындау кезінде тәуелсіз болады. Заң консультанттарының қызметіне Қазақстан Республикасының заңдарында тікелей көзделген

жағдайларды қоспағанда, прокуратура, соттар, басқа да мемлекеттік органдар, өзге де ұйымдар мен тұлғалар тарапынан араласуға жол берілмейді.

2. Заң консультантының құқықтары мен міндеттері

2.1. Заң консультанты өкіл ретінде әрекет ете отырып:

- заң көмегін сұрап өтініш жасаған тұлғалардың құқықтары мен мүдделерін құзыретіне тиісті мәселелерді шешу кіретін соттарда, мемлекеттік, өзге де органдар мен ұйымдарда білдіруге;

- барлық мемлекеттік органдардан, жергілікті өзін-өзі басқару органдары мен заңды тұлғалардан заң көмегін көрсетуге қажетті мәліметтерді сұратуға және алуға;

- Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен және шектерде, заң көмегін көрсетуге қажетті нақты деректерді өзі дербес жинауға, сондай-ақ оларды мемлекеттік органдар мен лауазымды адамдарға ұсынуға;

- процестік құжаттарды, сот істерін қоса алғанда, заң көмегін сұрап өтініш жасаған тұлғаға қатысты материалдармен танысуға және оларда қамтылған ақпаратты заңдарда тыйым салынбаған кез келген тәсілмен тіркеп алуға;

- заң көмегін көрсетуге байланысты туындайтын және ғылым, техника, өнер саласында және басқа да қызмет салаларында арнайы білімді талап ететін мәселелерді түсіндіру үшін шарттық негізде мамандардың қорытындыларын сұратуға;

- мемлекеттік билік, жергілікті өзін-өзі басқару органдарының, қоғамдық бірлестіктердің, ұйымдардың, лауазымды адамдар мен мемлекеттік қызметшілердің көмек сұрап өтініш жасаған тұлғалардың құқықтарына және заңмен қорғалатын мүдделеріне қысым жасайтын шешімдеріне және әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) өтінішхаттар мәлімдеуге, белгіленген тәртіппен шағымдар келтіруге;

- заң көмегін сұрап өтініш жасаған тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғаудың заңмен тыйым салынбаған барлық құралдары мен тәсілдерін пайдалануға;

- татуластыру рәсімдерін жүргізуге;

- кешенді әлеуметтік заң көмегін көрсетуге;

- Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де әрекеттер жасауға құқықты.

2.2. Заң консультанты:

- Қазақстан Республикасының адвокаттық қызмет және заң көмегі туралы заңнамасының талаптарын, сондай-ақ заң консультанттары палатасының қағидалары мен стандарттарының талаптарын сақтауға;

- өзі мүшесі болып табылатын заң консультанттары палатасы белгілеген Кәсіптік әдеп кодексінің қағидаларын сақтауға;

- кәсіптік қызметте заң көмегін көрсету қағидаттарын басшылыққа алуға;
- соттарда тұлғалардың мүдделерін білдіру түрінде заң көмегін көрсету үшін заң консультанттары палаталарының бірінің мүшесі болуға;
- біліктілігін үнемі жетілдіріп отыруға;
- кәсіби жауапкершілікті сақтандыруды жүзеге асыруға;
- клиентке заң көмегін көрсетуге кедергі келтіретін мән-жайлардың туындауы салдарынан өзінің заң көмегін көрсетуге қатыса алмайтыны туралы хабарлауға;
- заң көмегін көрсету кезінде клиенттен және үшінші тұлғалардан алынатын құжаттардың сақталуын қамтамасыз етуге;
- клиентке заң консультанттары палатасына мүшелігі туралы ақпарат беруге;
- клиенттің талап етуі бойынша заң консультантының кәсіптік жауапкершілігін сақтандыру шартының көшірмесін ұсынуға;
- клиенттің талап етуі бойынша, өзі мүшесі болып табылатын заң консультанттары палатасы мүшелерінің тізілімінен үзінді-көшірме ұсынуға;
- егер клиент бұған қарсы болмаса, клиентпен құпия ақпаратты жария етпеу туралы келісім жасасуға;
- клиенттің құқықтарын, бостандықтарын мен заңды мүдделерін қамтамасыз етуге бағытталған нақты мән-жайларды анықтау бойынша заңда тыйым салынбаған кез келген әрекеттерді орындауға;
- заң көмегін көрсету кезінде пайдаланылған құжаттардың көшірмелерін заң көмегін көрсету аяқталған күнінен бастап үш жыл бойы қағаз немесе электрондық жеткізгіште не электрондық құжаттар нысанында клиенттің талап етуі бойынша сақтауға міндетті.

3. Заң консультанттары көрсететін заң көмегінің түрлері

3.1. Заң көмегін көрсете отырып, заң консультанттары:

- құқықтық мәселелер бойынша ауызша нысанда да, жазбаша нысанда да кеңес береді;
- арыздар, шағымдар, өтінішхаттар мен құқықтық сипаттағы басқа да құжаттар жасайды;
- мемлекеттік органдарда, соттарда, қоғамдық бірлестіктер мен өзге де ұйымдарда клиенттің мүдделерін білдіреді;
- клиенттің өкілі ретінде:
 - азаматтық және әкімшілік сот ісін жүргізуге;
 - медиация жүргізу кезінде, төрелікте және дауларды шешетін өзге де органдарда істерді талқылауға;
 - атқарушылық іс жүргізуге қатысады;
- заңнамамен тыйым салынбаған өзге заң көмегін де көрсетеді.

4. Заң көмегін көрсету туралы шарт жасасу тәртібі мен шарттары

4.1. Заң көмегін көрсетудің негізі заң көмегін көрсету туралы жазбаша келісім болып табылады.

4.2. Заң консультанттары көмек сұрап жүгінген тұлғамен өз атынан осы Стандарттардың 1-қосымшасына сәйкес заң көмегін көрсету туралы шарт жасайды.

4.3. Заңды тұлғамен еңбек шарты негізінде жұмыс істейтін заң консультанты заң көмегін көрсеткен жағдайда, клиентке заң көмегін көрсету туралы жазбаша шартты заңды тұлға жасасады.

4.4. Заң консультанты көрсеткен заң көмегіне ақы төлеу мөлшерін істің нәтижесіне немесе оның қызметінің табыстылығына байланысты ететін шарттарды не тағайындалған соманың бір бөлігін заң консультанты алатын шарттарды жасасуға жол берілмейді.

4.5 Заң консультанты көрсететін заң көмегіне ақы төлеу және татуластыру рәсімдерін жүргізуге байланысты шығыстарды өтеу мөлшері жазбаша шартта белгіленеді.

4.6. Шарттың бір данасы шарт жасасқан клиентке беріледі.

5. Заң көмегін көрсету алгоритмі

5.1. Заң консультанты заң көмегін көрсету кезінде:

- клиентті тыңдайды және ол ұсынған құжаттармен танысады;
- ақпарат жеткіліксіз болған жағдайда клиентке істі дұрыс шешу үшін қажетті қосымша мәліметтер мен құжаттарды ұсыну туралы түсіндіреді;
- клиентке консультация береді, клиентпен келісілген істі шешу стратегиясы шеңберінде оған іс бойынша қолданылатын іс жүргізу құқықтары мен міндеттерін, материалдық және іс жүргізу құқығының нормаларын түсіндіреді;
- клиентпен келісім бойынша қажетті құжаттарды (талаптар, арыздар, шағымдар, өтініштер, сұраныстар, жүгінулер) және басқа да іс жүргізу құжаттарын дайындайды немесе клиентке оларды дайындауға жәрдемдеседі;
- қорғаудың заңнамамен тыйым салынбаған барлық қажетті құралдары мен әдістерін пайдаланады.

5.2. Заң консультанттарына клиенттің жағдайын нашарлататын құқықтық ұстанымда болуына, өз өкілеттіктерін өзі мүддесін білдіретін клиентке нұқсан келтіре отырып пайдалануына тыйым салынады.

Заң консультанты мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда, сондай-ақ Қазақстан Республикасының іс жүргізу заңнамасында көзделген негіздер болған жағдайда заң көмегін көрсетуден бас тартуға міндетті.

6. Қорытынды ережелер

6.1. Осы Стандарттар Республикалық заң консультанттары алқасының басқармасы бекіткен күннен бастап күшіне енеді.

6.2. Стандарттарға өзгерістер мен толықтырулар енгізілген жағдайда, олар қабылданған жылдан кейінгі жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енеді.

Заң көмегін көрсету туралы
№ _____ шарт

Елді мекен атауы

2023 жылғы «__» _____

Палата атауы заң консультанттары палатасының мүшесі, заң консультанты Т.А.Ә., Қазақстан Республикасы, тұрғылықты жерінің толық мекенжайы мекенжайы бойынша тұратын, бұдан әрі **Заң консультанты** деп аталатын, бір жақтан, және Клиент Т.А.Ә. /заңды тұлға атауы/тұлғаның ЖСН (БСН)/, Қазақстан Республикасы, тұрғылықты жерінің толық мекенжайы, орналасқан жері мекенжайы бойынша тұратын/орналасқан, бұдан былай **Клиент** деп аталатын, екінші жақтан, төмендегілер жөнінде Заң көмегін көрсету туралы осы шартты (бұдан әрі - Шарт) жасасты:

1. Шарт мәні

1.1. Клиент тапсырады, ал Заң консультанты Клиенттің заң көмегін көрсету туралы тапсырмасын:

- азаматтық іс бойынша Клиенттің Т.А.Ә./клиент – заңды тұлғаның атауы өкілі ретінде;

- әкімшілік құқықбұзушылық іс бойынша Клиенттің Т.А.Ә./клиент заңды тұлғаның атауы өкілі немесе қорғаушысы (қажеттісінің астын сызу) ретінде;

- қылмыстық іс бойынша сот, сотқа дейінгі тергеп-тексеру сатысында жәбірленуші Клиенттің Т.А.Ә./клиент-заңды тұлғаның атауы өкілі (қажеттісінің астын сызу) ретінде орындауға қабылдайды.

1.2. Клиент, осы Шартты жасаса отырып, Заң консультантына оның дербес деректерлерін өңдеуге келісімін береді.

1.3. Осы Шарт бойынша заң көмегін көрсету Клиент заңды шешімі бар түпкілікті құжатты алған және (немесе) сот актісі заңды күшіне енген күннен бастап толық аяқталды деп есептеледі.

2. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

2.1. Заң консультанты «Адвокаттық қызмет және заң көмегі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 76-бабында көзделген құқықтарды қолдана және міндеттерді орындап, кәсіби мінез-құлық нормаларын, заң консультанты құпиясын сақтай отырып, қабылданған тапсырысты адал және шынайы ниетпен орындауға міндеттенеді.

2.2. Заң консультанты құқылы:

- заң көмегін тиісті түрде көрсету үшін Клиенттен маңызды мән-жайлар туралы шынайы ақпарат алуға;

- Клиенттен осы Шарттың талаптарын орындауын талап етуге;

- өз міндеттерін орындауға осы Шартпен белгіленген заң көмегін көрсету сомасы төленгеннен кейін кірісуге;

- Клиент осы Шарт бойынша міндеттемелерді орындамаған жағдайда, оның ішінде заң көмегін көрсету және тапсырманың орындалуына байланысты шығындарды төлеу бойынша, тапсырманың орындалуын тоқтата тұруға.

2.3. Заң консультанты құқылы емес:

- Клиентке іс бойынша оң нәтижеге жетуге уәде беруге;

- істің оң жағдайда шешілуіне байланысты сыйақы белгілеуге.

2.4. Клиент міндеттенеді:

- Заң консультантына толық көлемде нақты ақпаратты, материалдарды және іс бойынша тапсырманың мәніне қатысты басқа да мәліметтерді, Клиенттің талап етуі бойынша Клиентке қайтарылуға жататын құжаттардың түпнұсқасымен танысу үшін ұсынуға;

- Заң консультантының қатысуынсыз және/немесе оның келісімінсіз іс бойынша басқа тараптармен, оның ішінде осы Шарттың мәніне қатысты мәселелер бойынша келіссөздер жүргізбеуге;

- Заң консультанты таныспай және оның қатысуынсыз істің екінші тарапы ұсынған қандай да бір құжаттарға қол қоймауға;

- сотқа талап арыз немесе арыз берген кезде, салық және өзге де органдарға заңнамада белгіленген тәртіппен мемлекеттік баж салығын төлеуге;

- тапсырысты орындау кезінде туындаған басқа да көлденең шығыстарды төлеуге;

- осы Шартпен белгіленген мерзімдерде заң көмегін көрсетуге, Заң консультанты іс жүргізуге байланысты іссапарларға іс жүзінде жұмсаған іссапар және көлік шығыстарды, сондай-ақ іс бойынша туындаған мәселелер бойынша қорытынды алуға байланысты мамандарды, сарапшыларды тартуға қажет болған өзге жағдайларда Заң консультантының шығыстары мөлшерінде және ұсынған құжаттары негізінде басқа да шығыстарды төлеуге.

2.5. Клиент құқылы:

- Заң консультантынан осы Шарттың талаптарын орындауды талап етуге;

- тапсырманы орындау барысында Заң консультанты жасаған іс-әрекеттер туралы ақпарат алуға;

- іс бойынша туындаған мәселелер бойынша Заң консультантынан кеңес алуға.

2.6. Клиент Заң консультанты осы Шартпен белгіленген барлық міндеттемелерді орындай отырып, істің нәтижесі теріс болған жағдайда Заң консультантына талаптар қоюға құқылы емес.

3. Заң көмегіне ақы төлеу тәртібі, мөлшері және шарттары

3.1. Осы Шарт бойынша жұмыс құны соманы цифрмен көрсету (жазбаиша енгізу) теңгені құрайды.

3.2. Заң көмегін көрсетуді аяқтау күні Тараптардың орындалған жұмыстарды қабылдау актісіне қол қойған күні болып табылады.

3.3. Төлем келісілген сомаларды банктік шотқа аудару немесе Заң консультантының қызметтік кеңсесінің кассасы (бар болған жағдайда) арқылы жүзеге асырылады.

3.4. Төлем мөлшері орындалатын тапсырманың күрделілігіне (көп томдық істің, салықтық және басқа да даулардың материалдарын зерттеуді талап ететін жұмыс көлеміне) байланысты белгілі бір сомада, немесе сағаттық мөлшерлеме бойынша белгіленеді.

3.5. Осы Шартпен белгіленген төлем сомасын Тараптардың алдын ала келісімі бойынша толық көлемде немесе істің ұзақтығына қарай, бірақ тиісті айдың соңғы күнінен кешіктірмей, ай сайын бөліп төлеу мүмкін.

3.6. Тараптар қажет болған жағдайда төлем сомасын ұлғайту немесе азайту туралы қосымша келісім жасауға құқылы.

3.7. Осы Шарт тапсырыс толық орындалғанға дейін бұзылған жағдайда Заң консультантына төленген сома ол нақты орындаған жұмысы және шеккен шығындары үшін төленеді.

3.8. Клиент заң көмегі үшін шығындарды төлеу бойынша өз міндеттемелерін орындамаған жағдайда Заң консультанты тапсырманың орындалуын тоқтата тұрады.

4. Тараптардың жауапкершілігі

4.1. Тараптар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес осы Шарт бойынша өз міндеттемелерін сапалы және уактылы орындау үшін жауапты болады.

4.2. Заң консультанты қабылданған тапсырманы орындаудағы абайсыз не немқұрайлы, немесе оның басқа да қате әрекеті немесе әрекетсіздігі үшін жауапты болады.

4.3. Клиент Заң консультантына ұсынылатын құжаттар мен басқа да материалдардың толықтығы мен дұрыстығына жауапты.

5. Шартты бұзу шарттары

5.1. Егер Клиент осы Шартпен заң көмегі үшін белгіленген мерзімде және мөлшерде төлем жасамаса, Заң консультанты бұл Шартты, ол туралы Клиентті хабардар ете отырып, біржақты тәртіпте бұзады.

5.2. Сонымен қатар осы Шарт:

- Клиент Заң консультантына іс бойынша шындыққа сәйкес келмейтін ақпаратты берген кезде;

- тапсырманы орындау үшін қажетті құжаттарды ұсынбаса немесе уақтылы ұсынбаса;

- жалған құжаттарды ұсынған жағдайларда бұзылады.

Бұл жағдайларда Заң консультанты Клиентке алған сомадан өзі нақты орындаған жұмысы үшін және тапсырысты орындау кезінде шеккен шығындарды шегере отырып, қалған соманы кері қайтарады.

6. Қорытынды ережелер

6.1. Осы Шарт оған Тараптар қол қойған күннен бастап күшіне енеді және олар өз міндеттемелерін толық орындағанға дейін әрекет етеді.

6.2. Осы Шартты орындау барысында туындауы мүмкін даулар мен келіспеушіліктер, мүмкіндігінше, Тараптар арасындағы келіссөздер арқылы шешіледі.

6.3. Дауларды келіссөздер арқылы шешу мүмкін болмаған жағдайда, Тараптар дауларды заңда көзделген сотқа дейінгі реттеу тәртібін жүзеге асырғаннан кейін оларды соттың қарауына береді.

6.4. Осы Шартқа кез келген өзгерістер мен толықтырулар жазбаша нысанда жасалған және оның Тараптары қол қойған жағдайда жарамды. Осы Шартқа қосымшалар оның ажырамас бөлігі болып табылады.

6.5. Осы Шарт бірдей заңды күші бар екі данада жасалды және Тараптармен қол қойылды. Әр тарапта осы Шарттың бір данасы бар.

7. Тараптардың деректемелері және қолдары

ЗАҢ КОНСУЛЬТАНТЫ

Пошталық мекенжай

Электронды мекенжай

Телефон нөмірі

WatsApp телефон нөмірі

Ақша аудару үшін банктік деректемелер

КЛИЕНТ

Пошталық мекенжай

Электронды мекенжай

Телефон нөмірі

WatsApp телефон нөмірі

Т.А.Ә. _____

Т.А.Ә. (немесе 3Т атауы) _____

Қолы _____

Қолы _____

Күні _____